

KARNABAHAAR YETİTİLMESİ

Karnabahar, çiçek ve çiçek tablası yenilen sebzeler grubundan iki yıllık bir kültür sebzesidir. İlk yıl yenilen çiçek tablası ve yaprakları olur. Sebze olarak değerlendirilen kısımlarına bayağada taç denilmektedir. Taç bitkinin büyüme konisi olan uç kısmının dallanması ile olur. Taçın rengi; beyaz, krem ve sarımsı tonlardadır. Güne ışığına renge sarıya dönüştürülmesi sebze olmaktır.

Klima ve yetiştirme koşulları taç kalitesini önemli derecede etkiler. Taçlar çeltilme ve çevre artlarına bağlı olarak sıklıklarının 2-3 hafta korurlar. Rengi sarı ve gevrek yapı gösteren taçlar pazarlanılabilmeye elverişli değildir.

KLİMA ŞARTLARI

Karnabahar büyüme ve gelişme esnasında 15-20°C arasındaki sıcaklıklara ihtiyaç duyarlar. Taçların olgunlaşma döneminde sıcaklığın 0°C nin altına düşmesi istenmez. Taç oluşması için gelişmenin belli bir devresinde düşük sıcaklıklara ihtiyaç vardır. Karnabahar fideleri

vegetatif dönemde henüz bayağı turmadan önce düşük sıcaklıklara oldukça dayanıklıdır. Hatta -10°C sıcaklığa kısa süre dayanabilirler. Fakat hasat devresine gelince karnabahar bayağaları 0°C nin altındaki sıcaklıklardan hoşlanmazlar. Taç oluşum döneminde en uygun sıcaklıklar 15°C-20°C dir.. Sıcaklığın düşmesi sonucu taç yüzeyi havlı bir yapı kazanır, pazar değeri düşer.

TOPRAK ŞARTLARI

Karnabahar toprak açısından çok fazla seçici değildir. Su tutma kapasitesi yüksek orta ağırlıkta olan tınlı toprakları sever. Hafif, organik madde ve bitki besin maddelerince fakir olan topraklarda iyi sonuç vermez. Ağır topraklarda ve yağışlı bol olan yörelerde drenajın çok iyi olması şarttır. Karnabaharlar organik maddece zengin toprakları severler ve yüksek toprak asitliliğine karşı hassastır. pH 6-7.5 arasında olması karnabahar için idealdir.

GÜBRELEME

Gübrelemede en fazla dikkat edilecek husus bitkiler azdırılmadan, vegetatif büyüme ve generatif gelişme arasında doğru bir denge kurulmasıdır. Gübreleme programı toprak analizine göre planlanmalıdır.

Toprak organik maddece fakir ise dekara 4-6 ton yanmış çiftlik gübresi kullanılır.

Ticari gübreleme olarak 40-50 kg amonyum sülfat, 40-50 kg süper fosfat, 20-30 kg potasyum sülfat verilebilir. En uygun gübreleme toprak analizine göre yapılacak gübrelemedir.

Çiftlik gübresi, fosforlu gübrenin tamamı, potaslı ve azotlu gübrenin yarısı son toprak hazırlığında verilir. Potaslı gübrenin ikinci yarısı taçların çeltilmeden önce verilir. Azotlu gübrenin 2. yarısı ise dikimden 20-25 gün sonra

ve taç çeltilmeden önce olmak üzere iki partide verilmelidir.

YETİTİLMESİ

Karnabahar fide ile yetiştirilen bir sebzedir. Bunun için önce fideler yetiştirilir, daha sonra bu fideler tarlaya dikilir.

Tohumlar ılık ve soğuk yastıklara ekilir. Ekim zamanı bölgelere, çeşitlere ve hasat zamanına bağlı olarak değişlik gösterir. Genel olarak tohum ekimi Nisan-Mayıs-Haziran-Temmuz aylarında yastıklara sıraya veya serpme olarak yapılır. En uygun ekim sistemi 10 cm sıra arası verilerek yapılan sıravari ekimdir. Tohumlar yastıklarda aralara bağlı olarak 8-15 gün içerisinde çimlenirler. Çimlenme sonrası sıra üzerindeki bitkiler 3-5 cm aralıkla seyreltilir.

Karnabaharda kaliteli ürünü etkileyen en önemli faktörlerden birisi de iyi yetiştirilmiş fidelerdir. Fide yetiştirme devresinde sıcaklığın artması yükselip azalması taçların kalitesiz olmasına sebep olur. Fidler dikim olgunluğuna geldikten sonra yastıklarda uzun süre bekletilirse büyümede duraklamalar olur. Dikimde genel olarak 7-8 yapraklı düzgün gövdeli, yaprakları sağlıklı fidler kullanılmalıdır. İyi yetiştirilmemiş cılız, sarı yapraklı fidlerden yetiştirilen bitkilerin taçları küçük ve gevrek olmaktadır. Fidler genellikle tohum ekiminden 5-7 hafta sonra dikime uygun hale gelirler.

Tarla dikimden önce 1-2 kez sürülür. Çeltilme yetiştirilecek sıra arası mesafesine göre masuralar açılır.

Masura genişliği çeşitlere, tek ve iki sıralı dikime göre ayarlanır. Dikimde sıra arası 50-80

cm ve sıra üzeri mesafeler ise 30-40 cm olarak yapılır.

Fideler yerlerinden dikkatlice sökülmesi ve bekletilmeden yerlerine dikilmelidir. Fideler plantuar, dikim kazı 1 veya çepin ile dikilebilir. Kökleri topraklı olarak çepinle dikim daha uygun olmaktadır. Ayrıca fide dikim makineleri ile de dikim yapılabilir. Dikimde can suyu verilmeli ve birkaç gün sonra salma sulama yapılmalıdır.

ÇAPALAMA

Birinci çapa fide dikiminden yaklaşık 15 gün sonra dikim sıklığını gidermek ve yabancı ot kontrolü için yüzeysel olarak yapılır. Bundan 15-20 gün sonra daha derin olarak 2. çapa uygulanır.

SULAMA

Karnabahar suyu çok seven sebzedir bunun için sulamaya gereken özen gösterilmeli ve muntazam aralıklarla ya da toprak nemine göre sulama yapılmalıdır.

HASTALIK VE ZARARLILARLA MÜCADELE

En sık rastlanılan hastalıklar fusarium solgunluğu, mildiyö, siyah çürüklük, külleme ve lahana kök urudur. Dayanıklı çeşit kullanılmaları, hasat artıkları tarlada bırakılmamaları ve münavebeye önem verilmelidir.

Balıca zararlıları, lahana kelebeği, yaprak bitleri ve emgi yapan kokulu böceklerdir. Bunlara karşı etkin kültürel önlemlere öncelik verilmelidir.

HASAT

Hasat tacın gövdeyle birlikte yerden bıçakla kesilerek yapılır. Hasat sırasında tacı korumak amacıyla 4-5 adet yaprak bırakılır. Karnabaharların taçları çok çabuk zedelenir ve kararır. Bu nedenle karnabahar taçları kasalara tek sıra halinde yerleştirilmelidir.

Karnabahar soğuk hava depolarında 0.5-1°C ve %80 nispi nemde 6-8 hafta saklanabilirler.

VERİM

Verim adet olarak hesaplanmaktadır. 1 dekar alandan 1800-2000 baş elde edilir. Erkenci çeşitlerde başlar daha küçük (600-700 g), geçici çeşitlerde ise 5-6 kg a kadar irileşebilir.

Adres : P.K. 27 Erdemli-Mersin
Web : <http://arastirma.tarim.gov.tr/alata>
E-Posta : alata@gthb.gov.tr
Santral : 0 324 518 00 52
Belgegeçer : 0 324 518 00 80

T.C.
GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü
Erdemli-Mersin

KARNABAHAAR YETİŞTİRİCİLERİ

Nihal DENL
Ziraat Yüksek Mühendisi

Erdemli-2015